

Kokemäen kaupunki, rakennusvalvonta

kokemaki@kokemaki.fi

lauri.heiskanen@kokemaki.fi

viite: Lausuntopyyntöne 22.12.2023

LAUSUNTO KOKEMÄEN KAUPUNGIN MÄNSKÄNMÄEN AURINKOVOIMALAN SUUNNITTELUTARVERATKAISUHAKEMUKSESTA

Hanke

Lausuntopyyntöön liitettyjen asiakirjojen mukaan Winda Energy Oy hakee suunnittelutarveratkaisua hankeyhtiönsä Niemen Aurinko Oy:n puolesta Kokemäelle Mänskänmäen alueelle rakennettavaksi suunnitellulle maa-asenteiselle aurinkosähköpuistolle. Voimalan suunniteltu teho on 67 MWp ja odotettu keskimääräinen sähköntuotanto noin 69 GWh vuodessa.

Suunniteltu hankealue on kooltaan 67 n. hehtaaria. Hankealueesta n. 65 hehtaaria käytetään aurinkovoimalan tarpeisiin, joihin kuuluvat itse aurinkopaneelien ja paneelitelineiden lisäksi muuntamot, sähköasema sekä huoltotiet ja mahdollinen varastorakennus. Hankekehittäjä suunnittelee koko alueen aitaamista.

Verkkoliitääntä varten hankealueelle tai sen läheisyyteen rakennetaan maaseutumainen sähköasema, jonka tilavaraus on n. 50 x 60 metriä. Sähköverkon liityntä tapahtuu Fingrid Oyj:n omistamaan Harjavalta-Maamieskoulun 110 kV voimajohtoon.

Luontoselvityksen mukaan hankealue koostuu pääosin metsätalouden piiriin kuuluvista tuoreista ja lehtomaisista kankaista, sekä aluetta reunustavasta Harjunsuon suoalueesta. Alue on kokonaan joko metsätalouskäytössä tai metsätalouskäyttöön soveltumatonta suota. Puusto on vaihtelevan ikäistä, mutta iäkästä puustoa on vähän. Alueella ei ole rakennuksia. Harjunsuo arvioitiin luontoselvityksessä maakunnallisesti merkittäväksi. Harjunsuo on myös yksityinen luonnonsuojelualue. Selvityksen jälkeen hankealuetta rajattiin uudestaan siten, että se on kauempana Harjunsuosta. Linjaus noudattelee myös maakuntakaavassa luonnosteltua uutta, laajempaa suojelualueen rajausta. Hankealueen rajausta sijoittuu kokonaisuudessaan ojitetulle suo-osuudelle ja talousmetsä alueelle.

Kaavoitustilanne

Maakuntakaava

Ympäristöministeriö on vahvistanut 30.11.2011 Satakunnan maakuntakaavan (N:o YM1/5222/2010). Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 13.3.2013.

Satakunnan maakuntakaavasta on kumottu Satakuntaliiton maakuntavaltuuston 17.5.2019 tekemällä päätöksellä taajamatoimintojen alueen (A), keskustatoimintojen alueen (C), vähittäiskaupan suuryksikköjen alueen (KM, km), palvelujen alueen (P), työpaikka-alueen (TP), valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden (vma) sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen (kh1, kh2, kh) kaavamerkinnät ja -määräykset.

Hankealue sijoittuu Satakunnan maakuntakaavassa kehittämisperiaatemerkinällä osoitetun Huittisista Poriin ja rannikolle ulottuvan **kulttuurimatkailun kehittämisvyöhykkeen** (mv-2, Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemavyöhyke) alueelle. Merkinällä osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet. Vyöhykkeiden sisällä toteutettavassa alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen. Matkailuun liittyviä toimintoja suunniteltaessa ja vyöhykkeen vetovoimaisuutta kehitettäessä tulee ottaa huomioon vyöhykkeen erityisominaisuudet ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen.

Hankealue sijoittuu myös laajan **kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeen** (kk-1, Jokilaakso) alueelle. Merkinällä osoitetaan Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti merkittävä, monikeskuksinen aluerakenteen kehittämisvyöhyke, jolle kohdistuu työpaikka- ja teollisuustoimintojen, taajamatoimintojen, joukkoliikenteen ja palvelujen sekä virkistysverkoston pitkän aikavälin alueidenkäytöllisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita. Alueen kilpailukyvyyn ja vetovoimaisuuden kasvua edistetään korostamalla alueen keskuksien kehittämistä. Suunnittelulla tulee edistää alueen ominaispiirteitä ja liikenne-, energia- ja virkistysverkkojen toiminnallisuutta seudullisena kokonaisuutena.

Hankealue on osittain maakuntakaavassa osoitetun **arvokkaan geologisen muodostuman** (ge-2, Mänskänmäenkalliot) alueella. Merkinällä osoitetaan maiseman ja luonnonarvojen kannalta arvokkaat kallioalueet. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon alueella olevat maa-aineslain tarkoittamat maisema- ja luonnonarvot sekä mahdollisten maisemavaurioiden korjaustarve.

Hankealue rajautuu Satakunnan maakuntakaavassa osoitettuun **luonnonsuojelualueeseen** (SL, Harjusuo). Merkinällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltavat luonnonsuojelualueet. Alueen maankäyttöön mahdollisesti vaikuttavista merkittävistä suunnitelmista ja hankkeista tai ennen vallitsevia olosuhteita merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee luonnonsuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Merkintään kuuluvan suunnittelumääräyksen mukaan alueella ei saa toteuttaa sellaisia toimenpiteitä tai hankkeita, jotka voivat oleellisesti vaarantaa tai heikentää alueen suojeluarvoja.

Alueella voidaan kuitenkin valtion luonnonsuojeluviranomaisen niin salliessa toteuttaa alueen suojeluarvojen säilyttämiseksi ja palauttamiseksi tarkoitettuja toimenpiteitä. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi.

Hankealueen poikki kulkee 110kV:n **voimalinja** Harjavalta-Kolsi (z). Merkinnällä osoitetaan vähintään 110 kV:n voimalinjat. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Satakunnan maakuntakaavan yleisistä suunnittelumääräyksistä hanketta saattavat koskea **tulvasuojelua ja vesiensuojelua käsittelevät suunnittelumääräykset**. Tulvasuojelua koskevan koko maakuntaa koskevan yleisen suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon viranomaisten selvitysten mukaiset tulvavaara-alueet ja tulviin liittyvät riskit. Uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävän kehityksen mukaista. Suunniteltaessa alueelle tulville herkkiä toimintoja tulee tulvasuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Vesien suojelua koskevan yleisen suunnittelumääräyksen mukaan koko maakuntakaava-alueella on yksityiskohtaisen alueidenkäytön suunnittelun oltava alueelle kohdistuvien vesienhoito-suunnitelmien ja toimenpideohjelmien toteuttamista edistävää. Vesiensuojelullisesti erityisen herkillä, kaltevilla sekä eroosio- ja tulvaherkillä vesistöjen rannoilla tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukainen alueidenkäyttö suunnitella siten, että estetään tai vähennetään ravinteiden, kiinto-aineen ja haitallisten aineiden huuhtoutumista vesistöihin.

Kaikki Satakunnan maakuntakaavaan liittyvät asiakirjat, myös merkinnät ja määräykset ovat saatavilla Satakuntaliiton verkkosivuilla osoitteessa <http://www.satakuntaliitto.fi/maakuntakaava> .

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 13.12.2013 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 3.12.2014. Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 sai lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 6.5.2016. Vaihemaakuntakaavassa 1 määritellään tuulivoiman tuotantoon parhaiten soveltuvat maakunnallisesti merkittävät alueet Satakunnassa. Vaihemaakuntakaava 1 perustuu vuonna 2011 valmistuneeseen Mannertuulialueet Satakunnassa -selvitykseen.

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 merkinnät ja määräykset ovat ladattavissa verkkosivulta <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/voimassa-olevat-maakuntakaavat/satakunnan-vaihemaakuntakaavan-1-aineistot-ja-selvitykset/> .

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Satakunnan maakuntahallitus päätti 24.11.2014 käynnistää vaihemaakuntakaavan 2 laatimisen. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 teemana on energiantuotanto; turve, bioenergia ja mahdollisesti tuulivoimatuotanto ja aurinkoenergia. Muita teemoja ovat soiden moninaiskäyttö (kasvuturve, soiden suojelu ja virkistyskäyttö), kauppa, maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt. Suunnittelualueeseen kuuluvat kaikki Satakunnan kunnat.

Satakuntaliiton maakuntavaltuusto hyväksyi Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:n mukaisesti kokouksessaan 17.5.2019 §10. Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 on kuulutettu voimaan Satakunnan kunnissa 20.9.2019.

Hankealue rajautuu satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettuun **valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alue ehdotukseen** (vma-e, Kokemäenjokilaakson viljelymaisemat) ja **maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö** (kh, Kokemäenjoen kulttuurimaisema (RKY93)). Merkintöihin kohdistuvan suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimetviljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Aurinkoenergiահankkeita suunniteltaessa tulee ottaa huomioon koko maakuntaa koskeva **yleinen suunnittelumääräys**. Sen mukaan suunniteltaessa aurinkoenergian tuotantoalueita tulee alueet ensisijaisesti pyrkiä sijoittamaan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen. Aurinkoenergian tuotantoalueiden suunnittelussa tulee huolehtia, että luonnonarvojen, virkistys- ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään.

Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 merkinnät ja määräykset ovat ladattavissa verkkosivulta <http://www.satakuntaliitto.fi/hyvaksyminenvmk2>.

Satakunnan maakuntakaava 2050

Satakunnan maakuntakaavan 2050 laatiminen on käynnistynyt vuoden 2021 lopussa. Satakunnan maakuntakaava 2050 laaditaan kaikki maankäyttömuodot kattavana kokonaismaakuntakaavana, jolloin käsitellään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja kehittämisen kannalta tarpeelliset alueet koko maakunnan alueella.

Satakunnan maakuntakaavan 2050 laadintaa voi seurata Satakuntaliiton verkkosivuilla <https://satakunta.fi/alueiden-kaytto/vireilla-olevat-maakuntakaavat/>.

Yleis- ja asemakaavoitus

Hankealueella ei ole yleis- tai asemakaavoja.

Kannanotot

Winda Energy Oy on 12.10.2023 pyytänyt Varsinais-Suomen ELY-keskuksen päätöstä siitä, edellyttääkö yhtiön aurinkoenergiahanke ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista. Satakuntaliitto on antanut tuolloin asiasta lausunnon. YVA-menettelyn tarpeesta ei ole annettu vielä päätöstä.

Satakuntaliitto on edellä mainitussa lausunnossaan nostanut esiin näkökohtia, jotka liittyvät maakuntakaavamerkinnoilla osoitettuihin suoluonnon, kallioalueiden ja maiseman arvoihin. Nämä asiat tulee huomioida hanketta suunniteltaessa ja alueen suunnittelutarvetta arvioitaessa. Aurinkoenergian tuotantoalueita suunniteltaessa tulle ottaa lähtökohdaksi Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 yleinen aurinkoenergiaa koskeva suunnittelumääräys

Lausunnon on valmistellut maakuntainsinööri Anne Nummela, anne.nummela@satakunta.fi

SATAKUNTALIITTO

Tiedoksi: Varsinais-Suomen ELY-keskus: Elina Junnila (elina.junnila@ely-keskus.fi)
Satakunnan Museo: Olli Joukio (olli.joukio@pori.fi)
Leena Koivisto (leena.koivisto@pori.fi)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta kirjaamo@satakunta.fi